

**TEPERA EZERA
EKSPLOATĀCIJAS (APSAIMNIEKOŠANAS)
NOTEIKUMI**

1. Vispārīgie dati

1.1. ūdens objekta nosaukums – TEPERA EZERS;

1.2. atrašanās vieta – Smiltene, Smiltenes novads;

1.3. ģeogrāfiskās koordinātas (nosacītais centrs) -

Lat, lon: 57.429760, 25.926050

LKS: 615642, 366865

1.4. ūdenstilpes kods - 5247 (MK 30.03.2010. noteikumi Nr. 318 „Noteikumi par ūdenssaimniecisko iecirkņu klasifikatoru”);

1.5. upes baseins, kurā atrodas ūdens objekts – Gaujas upju baseina apgabals;

1.5.1. upe, kur atrodas ūdens objekts – Abuls;

1.5.2. attālums no ietekas citā upē, jūrā – Gauja, 45.6 km;

1.6. ūdens objekta veids:

1.6.1. dabīga ūdenstilpe – n/a;

1.6.2. dabīga ūdenstilpe ar mākslīgi mainītiem ūdens līmeņiem - n/a;

1.6.3. mākslīgs uzpludinājums - Tepera ezers - ūdenskrātuve no 1901.gada;

1.6.4. jaunveidots uzpludinājums (ūdenskrātuve, dīķis, kanāls) – n/a;

1.7. ūdens objekta saimnieciskās izmantošanas veids:

- rekreācijai, makšķerēšanai (vadošais princips – Tepera ezera ilgtspējīga izmantošana; svarīgākais mērķis – ezera eitrofikācijas mazināšana).
- elektrības ražošanai (HES turbīnu darbināšanai).

2. Ūdens objekta raksturojums atbilstoši “Ūdenstilpnes ekspluatācijas (apsaimniekošanas) NOTEIKUMI” (SIA “Valkas meliorācija”, J.Biezais, 2002.) un Ūdens resursu lietošanas atļaujai Nr. VA11DU0001 (05.01.2011., Valsts vides dienests) kas saistoši saimnieciskās darbības veicējai SIA “Gaisma-97” (reģ. nr. LV44103011831)¹:

2.1. morfometriskais un hidroloģiskais raksturojums:

2.1.1. ūdens objekta sateces baseins – 50.1 km²;

2.1.2. baseina relatīvā mežainība (%) – 50;

2.1.3. baseina relatīvā purvainība (%) – 3;

2.1.4. pavasara plūdu maksimālais caurplūdums:

¹ Šeit un turpmāk atsauce uz “Ūdenstilpnes ekspluatācijas (apsaimniekošanas) NOTEIKUMI” (SIA “Valkas meliorācija”, J.Biezais, 2002.), kas saistoši saimnieciskās darbības veicējai SIA “Gaisma-97” (reģ. nr. LV44103011831) un Ūdens resursu lietošanas atļaujai Nr. VA11DU0001 (05.01.2011., Valsts vides dienests)

$$Q_{1\%} = 16.78 \text{ m}^3/\text{s}$$

$$Q_{5\%} = 12.41 \text{ m}^3/\text{s}$$

$$Q_{25\%} = 8.22 \text{ m}^3/\text{s}$$

2.1.5. minimālais caurplūdums:

$$Q_{\text{ekol}} = 0.032 \text{ m}^3/\text{s}$$

2.1.6. normālais ūdens līmenis (NŪL) (m) LAS -108.95

2.1.7. zemākais ūdens līmenis (ZŪL) (m) LAS - 108.85

2.1.8. augstākais (plūdu) 1 % ūdens līmenis (AŪL) (m) LAS - 109.45

2.1.9. kopējais ūdens objekta tilpums normālam ūdens līmenim (tūkst. m³) -167.75

2.1.10. lietderīgais tilpums (tūkst. m³) - 9

2.1.11. virsmas laukums normālam ūdens līmenim (ha) - 9

2.1.12. ūdens objekta garums (km) - 0.9

2.1.13. ūdens objekta lielākais platums (km) - 0.18;

2.1.14. ūdens objekta vidējais dziļums (m) - 1.86

2.1.15. ūdens objekta maksimālais dziļums (m) - 9.5

2.1.16. krasta līnijas garums (km) - 2.1

2.1.17. seklūdens zonas (dziļums mazāks par 0,5 m) platība (ha) - 1.1

2.1.18. ilggadīgā vidējā notece gadā ūdens objektā (milj.m³) - 12.024.

2.1.19. ietekmēto zemju platība normālam ūdens līmenim (ha) - Pastāvot normālam ūdens līmenim, piegulošās zemes netiek būtiski ietekmētas. Abula upei noteikta aizsargjosla 100 m platumā katrā krastā un ap ūdenskrātuvi 10 m platumā.

2.2. ūdens objekta ekoloģiskā stāvokļa raksturojums:

2.2.1. prioritārie ūdeņi (ūdens objekta atbilstība normatīvo aktu prasībām par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti)

Tepera ezers ir uzpludināts uz Abula upes un ezera ekosistēma atbilst karpveidīgo zivju ūdeņiem, kuros dzīvo un iespējams nodrošināt karpu dzimtas (*Cyprinidae*) zivju, kā arī līdaku (*Esox lucius*), asaru (*Perca fluviatilis*) un zušu (*Anguilla anguilla*) eksistenci.

Tepera ezers atbilstoši MK 2002.gada 12.marta noteikumiem Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” nav iekļauts prioritārajos zivju ūdeņos, kā arī nav atzīts par riska ūdensobjektu (MK 2011.gada 31.maija noteikumi Nr. 418 “Noteikumi par riska ūdensobjektiem”).

2.2.2. ūdens objekta hidroloģiskā režīma ietekme uz piegulošo platību gruntsūdens līmeņiem

Hidroģeoloģiskos apstākļus Tepera ezera tuvumā galvenokārt ietekmē tā atrašanās vieta, ģeoloģiskā uzbūve un hidrotehniskā būve – regulējams aizsprosts (slūžas). Ģeomorfoloģiskās īpatnības, kā arī hidrogrāfiskais tīkls un klimatiskie apstākļi uz pazemes ūdeņu režīmu atstāj ievērojami mazāku ietekmi.

Tepera ezera sateces baseins ir 50.1 km², baseina mežainība 50%, purvainība 3%. Ezera garums ir 900 m, platākā vieta 200 m, krasta līnijas garums 2.10 km. Ezerā ir sala – 0.31 ha, krasta līnija 240 m, ko ar ezera krastu savieno divi gājēju tilti.

Ezera grunts pārsvarā ir dūņaina, smilšaina un akmeņaina. Uzpludinājuma ūdens caurredzamība ir 2,1 m. Tā vidējais dziļums vasaras mazūdens periodā ir mainīgs no 3 – 7 m atkarībā no attāluma līdz slūžām, kas pie slūžām ir 7 m un tā dienvidu daļā svārstās no 3-1 m. Ezera vidējais dziļums 1.90 m, maksimālais dziļums – 9.5 m (pie slūžām). Jāņem vērā, ka atbilstoši slūžu regulatora darbībai ūdens līmenis ūdenskrātuvē var būt mainīgs.

Gruntsūdens horizonts galvenokārt veidojas atmosfēras nokrišņu infiltrācijas rezultātā, tas ir izplatīts visapkārt ūdenstilpei, ezera tiešā tuvumā gruntsūdens saplūst kopā ar virszemes ūdeņiem. Gruntsūdens plūsma kopumā ir orientēta tecēšanas virzienā uz Abula upi (Tepera ezeru).

Tepera ezera krastos gruntsūdens horizonts ir dabiski neaizsargāts no potenciāli iespējamā piesārņojuma iekļūšanas tajā. Tepera ezera ūdens kvalitāti ietekmē arī meliorācijas sistēmas, jo tās tiek novadītas uz ezeru. Ietekme veidojas arī upes ūdeņiem, kas caur meliorācijas sistēmām nonāk Abula ūdeņos upes augštecē.

2.2.3. hidrobiocenožu raksturojums, tajā skaitā dati par kopējo un virsūdens aizaugumu (%)

Tepera ezers pēc tā ekoloģiskās struktūras nav nosakāms kā Eiropas vai Latvijas nozīmes īpaši aizsargājama biotops.

Ūdenskrātuves veģetāciju raksturo Latvijas eitrofo ezeru tipiskās augu sugas – meldri, kosas, vilkvālītes, kalmes, lēpes, glīvenes, bultenes, elodejas.

Viršūdens augu josla vērtējama 1 m platā, fragmentētā joslā – diezgan reti sastopamas kalmes, grīšļi, pameldri, kosas, ežgalvītes, vietām reti sastopamas cirvenes, platlapu vilkvālītes, čemurainais puķumeldrs, platlapu cemeris, bultenes, u.c.; peldlapu augu joslā atsevišķas nelielas audzes veido dzeltenās lēpes, peldošās glīvenes, ežgalvītes; iegrimušo augu joslā reti ūdensgundegas, raglapes, elodejas, krokainās un skaujošās glīvenes, pūslenes.

Tepera ezera aizaugums ar ūdensaugiem nav būtisks (nepārsniedz 10% no spoguļvirsmas), augāja sastopamības maksimālais dziļums ir 2 m, viršūdens augājs konstatēts vidēji 2 m platā joslā un peldlapu 3 m platā, fragmentētā joslā, iegrimušais augājs joslu neveido.

2.2.4. ihtiofaunas raksturojums

No zivsaimnieciskā viedokļa ūdenskrātuvi izmanto makšķerēšanai. Tepera ūdenskrātuvei ir izstrādāti zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumi (Zinātniskais institūts BIOR, 2015.), kuros novērtēti zivju krājumi. Veicot kontrolzveju konstatētas 9 zivju sugas: līdaka, plaudis, rauda, rudulis, līnis, karūsa, ausleja, asaris un ķīsis.

Tepera ezera zivju barības bāze 2020.gada septembrī vērtējama kā ļoti bagāta un daudzveidīga. Aprēķinot barības bāzi, netika biomasā iekļauti gliemji ar biomasu lielāku par 1 g (pārtikā neizmanto). Apsekošanas brīdī Tepera ezera makrozoobentosa vidējā biomasu bija 12,44 g/m², skaits attiecīgi 1660 eks./m². Zivju barības bāzes sadalījums pa ezera akvatoriju ir sadalīts viendabīgi un novērtējams kā ļoti bagāts visā ezerā.

2.2.5. ekoloģiskā stāvokļa vērtējums un to ietekmējošie faktori

Tepera ezera ūdens kvalitāte atbilst labai ekoloģiskai kvalitātei. Temperatūra, ūdens caurredzamība, pH līmenis un skābekļa līmenis nepārsniedz robežas, kādas ir jānodrošina ezeram raksturīgo ekosistēmu funkcionēšanai.

Piesārņojošo vielu koncentrāciju svārstības nepārsniedz robežas, kādas parasti raksturīgas dabiskai, antropoloģiski maz ietekmētai ūdenskrātuvei.

Tepera ezera ūdens bioloģiskie kritēriji norāda uz labas kvalitātes ūdeni. Fitoplanktona vidējais sastopamības biežums atbilst attiecīgā

tipa virszemes ūdensobjektiem raksturīgajiem fizikāli ķīmiskajiem apstākļiem un būtiski nemaina ūdens caurredzamību. Fitoplanktona ziedēšanas biežums un intensitāte atbilst attiecīgā tipa virszemes ūdensobjektiem raksturīgajiem fizikāli ķīmiskajiem apstākļiem.

Bezmugurkaulnieku sugu daudzveidības rādītāji neatšķiras no rādītājiem, kuri raksturīgi ezera stāvoklim, ko neietekmē antropogēnais piesārņojums.

Specifiski uz ezera grunti apdzīvojošiem organismiem attiecināmi apsaimniekošanas pasākumi nav nepieciešami.

2.3. ūdens objekta un tā piekrastes joslas saistība ar aizsargājamām teritorijām un aizsargājamiem dabas objektiem

Tuvākas īpaši aizsargājamās dabas vērtības, kas iekļautas Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu bāzē "OZOLS" konstatētas Smiltenes pilsētas Vecā parka austrumu daļā pie Dakteru ielas – tie ir vairāki desmiti priežu dižkoki, kā arī ūdenskrātuves tuvumā konstatēta ūdeņu nakstssikspārņa *Myotis daubentonii* klātbūtne (09.07.2014. tie novēroti vizuāli un D-240x detektorā).

Tepera ūdenskrātuves apsekošanas laikā 06.07.2020. tās krastos konstatēti vairāki parasto priežu *Pinus sylvestris* dižkoki. Viens no koku vainagiem atrodas ūdenskrātuves pašā krastā un daļēji iekļaujas arī tās teritorijā.

„Tepera priedes” ir Vecā parka daļa no Brūža ielas gala līdz Dakteru ielai un Tepera ezeram. Teritorijā ir ļoti skaistas priedes, kuras ir potenciāli dižkoki.

2014.gadā starp Tepera un Vidusezeru Vecajā parkā konstatētas arī citas sikspārņu sugas: pundursikspārnis *Pipistrellus pipistrellus*, Branta/bārdainais nakstssikspārnis *Myotis brandtii/mystacinus*, brūnais garausainis *Plecotus auritus*, Eiropas platausis *Barbastella barbastellus*, Natūza sikspārnis *Pipistrellus nathusii*, ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii*.

Atbilstoši Dabas datu pārvaldības sistēmai "OZOLS" blakus Tepera ūdenskrātuves DA krasta daļai tuvāk Abula upes krastu dabiskajai daļai, augšpus ūdenskrātuvei ir konstatēti Eiropas nozīmes īpaši aizsargājami meža biotopi – boreāli meži (konstatēti 30 m attālumā no ūdenskrātuves krasta, apsekots 11.12.2017., biotopa kods: 9010) un

Abula krastā staignāju meži (konstatēti aptuveni 100 m attālumā no ūdenskrātuves, apsekots: 02.07.2015., biotopa kods: 9080).

Abula upes dabiskā daļa, augšpus Tepera ūdenskrātuvei ir noteikts kā Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamais tekošu saldūdens biotops – Upju straujteses un dabiski upju posmi (biotopa kods: 3260_1).

Tepera ezera dienviddaļas krastu ekosistēmu kvalitāti ietekmē bebru *Castor fiber* darbība. Bebri apdzīvo Abula upi un savu darbību veic arī uzpludinājumā – Tepera ezerā.

2.4. ūdens līmeņa regulēšanas būvju raksturojums

Saskaņā ar “Ūdenstilpnes ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi (2002.):

2.4.1. aizsprosta virsas augstuma atzīme (m) LAS - 109.65

2.4.2. aizsprosta virsas platums (m) - 10

2.4.3. aizsprosta virsas garums pa asi (m) - 180

2.4.4. aizsprosta nogāžu slīpums:

- augšas bjefā – 1:3
- lejas bjefā - 1:2

2.4.5. aizsprosta nogāžu nostiprinājuma materiāls:

- augšas bjefā - mūra siena ar stiprinājumu,
- lejas bjefā – dabīgs apaugums.

2.4.6. ūdens novadbūves tips – vaļēja betona tekne

2.4.7. ūdens novadbūves pārgāzes augstuma atzīme (m) LAS
– 108.97

2.4.8. ūdens novadbūves dibena augstuma atzīme (m) LAS –
99.45

2.4.9. hidroelektrostacijas vai dzirnavu raksturojums:

2.4.9.1. aprēķina spiediens (m) – 13.3

2.4.9.2. aprēķina caurplūdums (m³/s) - 0.87

2.4.9.3. turbīnu tips - BANKI

2.4.9.4. turbīnu skaits - 2

2.4.9.5. turbīnu jauda (kW) - 95

2.4.9.6. pievadkanāla garums (m) - -

2.4.9.7. atvadkanāla garums (m) - -

2.4.9.8. upes posma garums starp pievadkanālu un atvadkanālu (m) - -.

3. Ūdens objekta ekspluatācijas nosacījumi

3.1. hidrotehnisko būvju ekspluatācijas nosacījumi

3.1.1. noteces regulēšanas pasākumi²

Atļauta noteces regulēšana diennakts režīmā 10 cm robežās no NŪL108.95 LAS līdz ZŪL 108.85 LAS. Nav pieļaujama ūdens līmeņa pazemināšanās zem ZŪL 108.85 LAS.

3.1.2. hidromezgla darbība ārkārtējos (plūdu) apstākļos³

Pavasara palu laikā jāatver cauruļu ventiļi, jānodrošina normāla ūdens aizplūšana, jāpārbauda iespējamais teknes nostiprinājums.

3.1.3. minimālā vai ekoloģiskā caurplūduma tehniskais nodrošinājums⁴

Ekoloģiskais caurplūdums (0.032 m³/sek) tiek nodrošināts caur ūdenskrātuves novadbūves sliksnī izveidotu padziļinājumu (platums – 19 cm, augstums 25 cm) uz sliksņa apakšmalas atzīmes. Ūdens brīvplūdi lejas bjefā nodrošina ekoloģiskais caurplūdums.

3.1.4. ūdens resursu izmantošana mazūdens periodā⁵

Mazūdens periodos, kad ūdens pieplūdums ir stingri mazāks par turbīnas darbībai nepieciešamo, HES darbība tiek pārtraukta un viss ūdens aizplūst pa tekni.

3.1.5. darbības ierobežojumi zivju nārsta periodā

Saldūdens zivju nārsta laikā no 16.aprīļa līdz 20.jūnijam un lašveidīgo zivju nārsta laikā no 1.oktobra līdz 31.decembrim nav pieļaujama ar ūdens vidi saistītu darbu veikšana un diennakts ūdens līmeņu svārstības ūdenskrātuvē lielākas par 0,15 m.

3.2. saimnieciskās darbības nosacījumi

3.2.1. ūdens objekta izmantošana ekspluatācijas noteikumos paredzētās saimnieciskās darbības veikšanai

² Atbilstoši Ūdens resursu lietošanas atļaujas Nr. VA11DU0001 (Valsts vides dienests, 05.01.2011.) 2.punkta nosacījumiem.

³ Saskaņā ar "Ūdenstilpnes ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi (2002.) 2.5.2.punktu

⁴ Atbilstoši Ūdens resursu lietošanas atļaujas Nr. VA11DU0001 (Valsts vides dienests, 05.01.2011.) 4.punkta nosacījumiem.

⁵ Saskaņā ar "Ūdenstilpnes ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi (2002.) 2.5.3.punktu

Tepera ezera ūdenskrātuve tiek izmantota HES turbīnu darbināšanai.

Tepera ezers ir eitrofa tipa ūdenstilpe, kam raksturīga augsta potenciāla zivju produktivitāte. Ūdenskrātuves ūdens kvalitāte atbilst zivsaimniecības vajadzībām. Tepera ezeru var izmantot makšķerēšanai, ievērojot vispārējos makšķerēšanas noteikumus⁶. Rūpnieciskā zveja ūdenskrātuvē nav paredzēta.

Tepera ezerā var organizēt licencēto makšķerēšanu ievērojot Ministru kabineta 22.12.2015. noteikumu Nr. 799 "Licencētās makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību kārtība" prasības. Šo noteikumu paredzētajā kārtībā ir jāizstrādā licencētās makšķerēšanas nolikums, kurā var tikt paredzētas atkāpes no vispārējiem makšķerēšanas noteikumiem, ja:

- tiek nodrošināta regulāra zivju krājumu papildināšana makšķernieku vajadzībām, ielaižot zivis, kas ir galvenie makšķerēšanas objekti (līdakas, karpas, u.c.);
- noteikta pašvaldības vai Valsts vides dienesta pilnvarota persona, kas piedalās vides un zivju resursu aizsardzības un uzraudzības pasākumos;
- tiek veikti Valsts vides dienesta ieteiktie pasākumi ezera ekoloģiskā stāvokļa uzlabošanai vai saglabāšanai;
- makšķerniekiem tiek sniegti noteikti pakalpojumi, kas var ietvert makšķerēšanas vietu aprīkošanu un sakopšanu, atpūtas vietu izmantošanas iespējas, laivu un makšķerēšanas rīku īri, konsultācijas par makšķerēšanas vietām u.c.

Lai pastiprinātu makšķerēšanas kontroli Tepera ezerā, zivju krājumu aizsardzībā būtu vēlams iesaistīt pašvaldības pilnvarotas personas.

Tepera ezerā ir pietiekami labi apstākļi zivju nārstam un attīstībai, nav nepieciešami papildus pasākumi zivju dzīvotņu un nārsta vietu uzlabošanai.

Tepera ezerā ir iespējama zivju krājumu mākslīga papildināšana.

Ja infrastruktūras objektu izveidošana, uzturēšana vai likvidēšana ir saistīta ar rakšanu, būvniecību vai citām aktivitātēm ezera gultnē vai ūdenī, kas var atstāt nelabvēlīgu ietekmi uz zivju resursiem, pirms darbības uzsākšanas ir jānodrošina zivsaimnieciskā ekspertīze

⁶ Ministru kabineta 22.12.2015. noteikumi Nr. 800 "Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumi"

atbilstoši MK 2001. gada 8.maija noteikumu Nr.188 "Saimnieciskās darbības rezultātā zivju resursiem nodarītā zaudējuma noteikšanas un kompensācijas kārtība" prasībām. Darbu veikšanā ir jāņem vērā attiecīgās ekspertīzes ieteikumi un nosacījumi.

3.2.2. piekrastes platību izmantošana ūdens objekta aizsargjoslā

Tepera ūdenskrātuves tīrīšana un/vai padziļināšana piekrastes joslā pagaidām nav nepieciešama, jo aizaugums ar augstākajiem ūdensaugiem ir raksturojams kā neliels/nebūtisks.

Lai veiktu ūdenskrātuves dienvidu daļā pie Abula upes ietekas izgulsnējušos sanesumu tīrīšanu, ir nepieciešams precizēt plānotās darbības apjomu un vērtēt darbības potenciālo ietekmi uz Abula upes dabisko daļu (straujtecēs biotopu), kā arī tās krastos konstatētajiem slapjo mežu (biotopa kods - 9080) biotopiem.

Tuvāko gadu periodā būtu vēlams veikt ziemeļu piekrastes aizsargjoslas atklātas daļas uzturēšanu izcērtot piekrastē esošos kokus un krūmus. Šajā daļā ir jāierīko (jāturpina) labiekārtots gājēju/velo celiņš, lai veidotos vienota taka gar ezera krastu, turpinot to arī meža teritorijā, tā panākot, ka ezeram ir iesējams apiet apkārt. Aktualizējams ir jautājums par peldēšanās vietas ierīkojumu ezerā pie kartinga trases.

Jāturpina uzturēt un labiekārtot atpūtas zonu, nodrošinot to ar visiem infrastruktūras elementiem – laipām, nojumēm, sporta laukumiem, ģērbšanās kabīnēm, bērnu rotaļlaukumu. Sezonāli šajā teritorijā jāpiesaista tādi pakalpojumu sniedzēji, kas veicina lietderīgu brīvā laika pavadīšanas attīstību (sporta inventāra noma, mazā estrāde, kafējnīca, sporta nodarbības u.c.).

3.2.3. ūdens objekta izmantošana citām saimnieciskām darbībām

Cita veida saimnieciskā darbība Tepera ezerā ir veicama atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

Tepera ezera apsaimniekošanai ir piemērojamas vispārīgas saldūdens biotopu apsaimniekošanas metodes, kas īstermiņā veicinās ūdensobjektu eutrofikācijas samazināšanos un uzlabos to pieejamību sabiedrībai.

Ja saimnieciskā darbība ir saistīta ar potenciālu nelabvēlīgu ietekmi uz zivju resursiem, pirms darbības uzsākšanas ir jānodrošina

zivsaimnieciskā ekspertīze atbilstoši 08.05.2001. MK noteikumu Nr.188 "Saimnieciskās darbības rezultātā zivju resursiem nodarītā zaudējuma noteikšanas un kompensācijas kārtība" prasībām. Saimnieciskā darbība ir pieļaujama, ja, atbilstoši ekspertīzes slēdzienam, tā nav saistīta ar būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz Tepera ezera zivju resursiem. Konkrētās saimnieciskās darbības veikšanā ir jāņem vērā attiecīgās ekspertīzes ieteikumi un nosacījumi.

Tauvas joslas izmantošana veicama saskaņā ar Zvejniecības likuma 9. pantu.

Tepera ezerā jānodrošina brīva piekļuve ūdens ņemšanas vietai, kuru pēc pašvaldības policijas vai citu operatīvo dienestu pieprasījuma var izmantot ugunsdzēsības vajadzībām.

Tepera ezera esošo hidrotehnisko būvju uzraudzība un lietošana jānodrošina atbilstoši normatīvo aktu prasībām, tajā skaitā pašvaldības saistošajiem noteikumiem.

Ja slūžu pārbūve vai ezera tīrīšana ir saistīta ar rakšanu, būvniecību un citām aktivitātēm ezera gultnē un ūdenī, kas var atstāt nelabvēlīgu ietekmi uz zivju resursiem, pirms darbības uzsākšanas ir jānodrošina zivsaimnieciskā ekspertīze atbilstoši MK 2001. gada 8.maija noteikumu Nr.188 "Saimnieciskās darbības rezultātā zivju resursiem nodarītā zaudējuma noteikšanas un kompensācijas kārtība" prasībām. Darbu veikšanā ir jāņem vērā attiecīgās ekspertīzes ieteikumi un nosacījumi.

3.2.4. prasības zivju aizsardzības un pārvades ierīcēm⁷

Lai samazinātu zivju iekļūšanas iespējamību turbīnā, pirms ieplūdes bloka paredzētas metāla restes ar pamazinātu spraugas atvērumu (25 mm). Zivju migrācija caur Tepera ezera aizsprostu nenotiek.

3.2.5. zivju nārsta nodrošinājums un citas dabas aizsardzības prasības

Zivju nārsta periods parasti norit no 1. aprīļa līdz 20. jūnijam. Precīzu nārsta perioda sākumu un noslēgumu noteikt nav iespējams. Nārsta perioda garums ir mainīgs un atkarīgs no konkrētā gada apstākļiem – temperatūras režīma, ledus segas pastāvēšanas ilguma u.c.

⁷ Saskaņā ar "Ūdenstilpnes ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi (2002.) 2.6.4.punktu

Zivju nārsta aizsardzībai šajā periodā ezerā vai tā tiešā tuvumā nav pieļaujami būvdarbi, kas var atstāt nelabvēlīgu ietekmi uz zivju nārstu vai ikru attīstību (būvdarbi, kas saistīti ar ezera gultni vai ūdeni, būvdarbi, kas saistīti ar augstu ūdens piesārņošanas risku un tamlīdzīgi).

Tepera ezerā ir pietiekami labi apstākļi zivju nārstam un attīstībai, tādēļ nav nepieciešams veikt zivju dzīvotņu un nārsta vietu uzlabošanas pasākumus.

Zivju resursu pavairošana ir jāveic atbilstoši MK 2015.gada 31.marta noteikumu Nr.150 "Kārtība, kādā uzskaita un dabiskajās ūdenstilpēs ielaiž zivju resursu atražošanai un pavairošanai paredzētos zivju mazuļus, kā arī prasības attiecībā uz mākslīgai zivju pavairošanai pielāgotu privāto ezeru izmantošanu" prasībām.

Makšķerēšanas kārtību Latvijas iekšējos ūdeņos nosaka MK 22.12.2015. noteikumi Nr. 800 „Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumi”. Uz makšķerēšanu Tepera ezerā attiecas tās pašas prasības, kas uz citām saldūdens ūdenstilpēm. Šajos noteikumos noteiktie makšķerēšanas ierobežojumi ir pietiekami sekmīgai zivju nārsta aizsardzībai.

Gan licencētās makšķerēšanas, gan makšķerēšanas sacensību organizēšana notiek, pamatojoties uz konkrētiem nolikumiem. Šie nolikumi jāaskaņo virknē institūciju, tāpēc ekspluatācijas noteikumos vispārēju licencētās makšķerēšanas un makšķerēšanas sacensību organizēšanas ierobežojumu noteikšana Tepera ezerā zivju nārsta periodā nav nepieciešama.

Citi ierobežojumi:

Zivju nārsta periodā (~no 1. aprīļa līdz 20. jūnijam) visā Tepera ezera platībā nav pieļaujami ezera tīrīšanas, padziļināšanas, krastu nostiprināšanas vai citi darbi, kas saistīti ar vērā ņemamu ietekmi uz Tepera ezera gultni vai ūdeni.

3.2.6. īpaši nosacījumi makšķerēšanai

Makšķerēšanas kārtību Tepera ezerā nosaka MK 2015.gada 22.decembra noteikumi Nr. 800 "Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumi". Šajos noteikumos iekļautais regulējums nodrošina pietiekamu zivju resursu aizsardzību un papildus nosacījumi netiek izvirzīti.

Ja pašvaldība ir izdevusi licencētās maksšķerēšanas noteikumus, tad tie ir saistoši visiem, kas veic licencēto maksšķerēšanu.

3.2.7. peldošo līdzekļu izmantošanas kārtība

Peldošo līdzekļu izmantošana jāveic atbilstoši MK 2016. gada 9.februāra noteikumu Nr. 92 "Noteikumi par kuģošanas līdzekļu satiksmi iekšējos ūdeņos" prasībām. Peldošo līdzekļu reģistrācija jāveic MK 2008.gada 25.marta noteikumu Nr. 213 „Ceļu satiksmes drošības direkcijā reģistrējamo kuģošanas līdzekļu reģistrācijas kārtība” noteiktajā kārtībā.

Sporta sacensību vai citu publisko pasākumu organizēšanu ezera akvatorijā jāsaskaņo ar pašvaldību. Nav pieļaujama motorizētu peldlīdzekļu izmantošana (izņemot operatīvos dienestus).

Publisku pasākumu rīkošana, kuru dēļ tiek izmainīts ezera ūdens līmenis, ir pieļaujama tikai ar Valsts Vides dienesta atļauju

3.2.8. pašvaldības pieņemtie saistošie noteikumi, kas nosaka ūdens objekta izmantošanu

Šī dokumenta sagatavošanas brīdī pašvaldībā nav izdoti saistošie noteikumi par pašvaldības teritorijā esošo ūdenstilpju izmantošanu.

3.3. saimnieciskās darbības veicēja pienākumi un tiesības

Saimnieciskās darbības pienākumi un tiesības iekļautas arī “Ūdenstilpnes ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi” (2002.).

Saimnieciskās darbības veicēja pienākums ir ievērot šo ekspluatācijas noteikumu un spēkā esošo normatīvo aktu prasības, kā arī iespēju robežās rūpēties, lai šo noteikumu un normatīvo aktu prasības ievērotu arī citas fiziskas un juridiskas personas.

Tepera ezera ūdens lietotājam - SIA “Gaisma -97” stingri jāievēro nosacījumi Smiltenes hidroelektrostacijas darbībai, kas iekļauti apstiprinātajos “Ūdenstilpnes ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi” (2002.), hidrotehnisko būvju drošuma programmā un Ūdens resursu lietošanas atļaujā. SIA “Gaisma -97” īpašnieks ir juridiski atbildīgs par hidrobūves pareizu ekspluatāciju, vides aizsardzības pasākumu ievērošanu un Valsts vides dienesta norādījumu pildīšanu.

Nepieciešams papildināt šos noteikumus ar sertificēta mērnika noteiktām ūdens līmeņu mērījumu atzīmēm (pierakstu), kam atbilstoši jāveic ūdens līmeņa regulēšanas pasākumi. Rīcība avāriju vai to iespējamās riska situācijās ir noteikta Smiltenes novada civilās aizsardzības plānā.

Ja saimnieciskā darbība ir saistīta ar infrastruktūras objektu izveidošanu, rekonstrukciju un ekspluatāciju, kuras ietvaros paredzēti rakšanas, tīrīšanas, būvniecības u.c. darbi, kas saistīti ar Tepera ezera gultni un ūdeni, tie jāveic atbilstoši attiecīgo normatīvo aktu (2006. gada 13. jūnija MK noteikumi Nr.475 "Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība" u.c.) prasībām.

Ja infrastruktūras objektu izbūve, rekonstrukcija un ekspluatācija vai cita saimnieciskā darbība ir saistīta ar potenciālu nelabvēlīgu ietekmi uz zivju resursiem, pirms darbības uzsākšanas ir jānodrošina zivsaimnieciskā ekspertīze atbilstoši 08.05.2001. MK noteikumi Nr.188 "Saimnieciskās darbības rezultātā zivju resursiem nodarītā zaudējuma noteikšanas un kompensācijas kārtība" prasībām. Konkrētās saimnieciskās darbības veikšanā ir jāņem vērā attiecīgās ekspertīzes ieteikumi un nosacījumi.

Zivju resursu pavairošana ir jāveic atbilstoši MK 2015.gada 31.marta noteikumu Nr.150 "Kārtība, kādā uzskaita un dabiskajās ūdenstilpēs ielaiž zivju resursu atražošanai un pavairošanai paredzētos zivju mazuļus, kā arī prasības attiecībā uz mākslīgai zivju pavairošanai pielāgotu privāto ezeru izmantošanu" prasībām.

3.4. saimnieciskās darbības veicēja darbība ārkārtējos dabas apstākļos

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests koordinē Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumā noteikto pasākumu kopumu, kurus īsteno valsts un pašvaldību institūcijas un sabiedrība, lai nodrošinātu cilvēku, vides un īpašuma drošību, kā arī īstenotu atbilstošu rīcību katastrofas un katastrofas draudu gadījumā.

Lai pavasaros un rudenos novērstu plūdu iespējamību Smiltenes apkārtnē, jāregulē un jāsaskaņo hidrotehnisko būvju darbība Abula upes augšdaļā ar mazo HES darbību uz Abula upes – Smiltenes, Tiltleju un Brutuļu HES savā starpā, un arī ar pārējām upes lejteces HES.

Pēc pašvaldības policijas vai citu operatīvo dienestu pieprasījuma jānodrošina brīva piekļuve ūdens ņemšanas vietai ezerā.

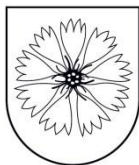
Saimnieciskās darbības veicējam ir tiesības ziņot Valsts vides dienesta Vidzemes reģionālai vides pārvaldei par fiziskajām un juridiskajām personām, kuras neievēro ezera akvatorijas un piekrastes aizsardzības režīmu, kā arī Tepera ezera ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumus.

4. Institūcijas, kas kontrolē ekspluatācijas noteikumu ievērošanu

- Smiltenes novada pašvaldības policija;
- Smiltenes novada iestāžu un uzņēmumu amatpersonas savas kompetences ietvaros.

Saskaņojums ar:

- 1) Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvaldi;
- 2) Smiltenes novada domi;
- 3) Valsts zinātnisko institūtu "Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts".

SMILTENES NOVADA DOME

Reģ. Nr. 90009067337, Dārza iela 3, Smiltene, Smiltenes novads, LV-4729
tālr.: 64774844, fakss: 64707583, e-pasts: dome@smiltene.lv

Smiltenē

Datums skatāms laika zīmogā. Nr. SND/7.3.71.1/123

Uz 20.01.2021. Nr.010/20

VIDES KONSULTĀCIJU BIROJS, SIA

nosūtīšanai e-adresē:

birojs@vkb.lv

Smiltenes novada dome iepazīs ar SIA “Vides konsultāciju birojs” 20.01.2021. vēstuli Nr.010/20 “Par projektu saskaņošanu”, 30.12.2020. iesniegtajiem Bilskas ezera, Blomes ezera un Vidusezera ūdens ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumiem un 18.01.2021. iesniegtajiem Tepera ezera un Tiltleju ezera ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumiem, kurus SIA “Vides konsultāciju birojs” izstrādājis laika periodā no 27.11.2019.

Smiltenes novada dome secina, ka izstrādātie dokumenti atbilst Līguma Nr. SND-S-PA/AP/LKPP/1-19 nosacījumiem un nav pretrunā ar 2005.gada 27.decembra Ministru Kabineta noteikumiem Nr.1014 “Ūdens objektu ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumu izstrādāšanas kārtība” un tai nav iebildumu pret izstrādātajos dokumentos iekļautajiem ezeru ekspluatācijas (apsaimniekošanas) nosacījumiem.

Smiltenes novada dome savas kompetences ietvaros saskaņo Bilskas ezera, Blomes ezera, Vidusezera, Tepera ezera un Tiltleju ezera ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumus ar nosacījumu, ka, pēc visu vajadzīgo saskaņojumu veikšanas, dokumenti tiek iesniegti apstiprināšanai Smiltenes novada domes sēdē.

Izpilddirektors

A.Lapiņš

Punkstiņa 26197572

DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS ELEKTRONISKI AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU
UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Rīgā

Datums skatāms laika zīmogā Nr. 1-9/193-e
Uz 15.02.2021. Nr. 067/21

SIA “Vides konsultāciju birojs”

*Par ekspluatācijas (apsaimniekošanas)
noteikumu saskaņošanu*

Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts „BIOR” (turpmāk – Institūts) iepazīnās ar SIA “Vides konsultāciju birojs” 15.02.2021. vēstuli Nr. 067/21 „Par Tepera ezera ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumiem” un tam pievienotiem precizētiem Tepera ezera ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumiem (turpmāk – Noteikumi). Precizētie Noteikumi Institūtam iesniegti, jo 02.02.2021. vēstulē 1-9/140-e „Par ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumu saskaņošanu” Institūts lūdza norādīt Noteikumos iztrūkstošo informāciju.

Izvērtējot pārstrādāto Noteikumu versiju, Institūts secina, ka Noteikumi papildināti atbilstoši ūdens resursu lietošanas atļaujā (atļauja Nr. VA11DU0001 un Valsts vides dienesta Valmieras reģionālās vides pārvaldes 28.12.2016. lēmums Nr. VA16VL0173 par minētās atļaujas precizēšanu) un 2002. gadā izstrādātajos Tepera ezera ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumos norādītajai informācijai.

Latvijas zivju resursu aģentūra (turpmāk – LZRA) 02.03.2007. atzinumā Nr. 01/128 „Zivsaimnieciskās ekspertīzes atzinums ar zaudējumu aprēķinu par Smiltenes HES ekspluatāciju un ekoloģiskā caurplūduma noteikšanu” ir vērtējusi Smiltenes HES ekspluatācijas sagaidāmo ietekmi uz zivju resursiem. Izvērtējot situāciju, Institūts secina, ka Noteikumos norādītā informācija par HES aprīkojumu un ekspluatācijas režīmu (tostarp ekoloģiskais caurplūdums 0,032 m³/s) kopumā atbilst LZRA atzinuma ieteikumiem. Institūts konstatēja, ka plānotās ezera ekspluatācijas aktivitātes (neskaitot Smiltenes HES turbīnu darbības nodrošināšanu) ir saistītas galvenokārt ar krasta un piekrastes apsaimniekošanu. No zivsaimnieciskā viedokļa ūdenskrātuvi izmanto makšķerēšanai un ezerā ir pietiekami labi apstākļi zivju nārstam un attīstībai, nav nepieciešami papildus pasākumi zivju dzīvotņu un nārsta vietu uzlabošanai. Ezerā ir iespējama zivju krājumu mākslīga papildināšana.

Nemot vērā iepriekš uzskaitīto, Institūts secina, ka Tepera ezera ekspluatācija atbilstoši Noteikumu nosacījumiem, visticamāk, nebūs saistīta ar būtisku papildu zaudējumu nodarīšanu zivju resursiem. Institūtam nav būtisku iebildumu pret Noteikumu precizēto redakciju, un Institūts savas kompetences robežās saskaņo šos Noteikumus.

Zivju resursu pētniecības
departamenta vadītājs

Didzis Ustups

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Valsts vides dienests

VIDZEMES REĢIONĀLĀ VIDES PĀRVALDE

L.Paegles iela 13, Valmiera, LV-4201, tālr. 64207266 | Blaumaņa iela 7, Madona, LV-4801, tālr. 64807451
e-pasts vidzeme@vvd.gov.lv, www.vvd.gov.lv

Valmierā

10.03.2021
Uz 24.02.2021.

Nr. 2.4/1223/VI/2021
Nr. 117/21

**Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
"VIDES KONSULTĀCIJU BIROJS"**

Par Tiltlejas un Tepera ezeru ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumiem

Valsts vides dienesta Vidzemes reģionālajā vides pārvaldē (turpmāk – Pārvalde) ir reģistrēta Jūsu vēstule ar lūgumu saskaņot SIA “Vides konsultāciju birojs” izstrādātos ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumus (turpmāk tekstā – EAN) Smiltenes novada Tiltlejas un Tepera ezeriem. Vēstules pielikumā pievienoti Tiltlejas un Tepera ezeru EAN, kas saskaņoti ar Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātnisko institūtu “BIOR” (22.02.2021. vēstuli Nr. 1-9/193-e; 1-9/194-e) un Smiltenes novada domi (21.01.2021. vēstule Nr. SND/7.3.71.1/123).

Pārvalde, izvērtējot SIA „Vides konsultāciju birojs” 2020.gadā izstrādātos Tiltlejas un Tepera ezeru EAN, secina, ka izstrādātie EAN kopumā nav pretrunā ar Ministru kabineta 2005.gada 27.decembra noteikumu Nr.1014 „Ūdens objektu ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumu izstrādāšanas kārtība” prasībām.

Atbilstoši iepriekš minēto Ministru kabineta noteikumu 8.5.punktā noteiktajam Pārvalde saskaņo Tiltlejas un Tepera ezeru EAN redakcijas.

Direktora p.i.
Kontroles daļas vadītāja

I. Sedleniece

**ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**

Gunārs Ģeida 64207275
gunars.geida@vvd.gov.lv